

Mattias Edvardsson

O familie aproape normală

Traducere din suedeză și note de Iulia Dromereschi

3
TREI

PROLOG

Înghesuit într-un colț, reacționez la fiecare mișcare pe care o prind cu coada ochiului. Cel mai mic sunet mă face să tresar. Secundele au încetinit, iar acum par să stea pe loc. S-ar putea la fel de bine să mă aflu aici de cinci minute sau de un ceas.

Tribunalul din Lund se găsește în centrul orașului, vizavi de sediul Poliției, la o aruncătură de băț de secție. Toți locuitorii orașului trec pe lângă tribunal la intervale regulate, însă majoritatea își trăiesc viețile fără să fi pus vreodată piciorul înăuntru. Până nu demult, a fost valabil și pentru mine.

Acum, stau pe o canapea, lângă sala 2, iar pe monitorul din fața mea se anunță că audierea principală este într-un caz de crimă.

Soția mea e acolo, de partea cealaltă a ușii. Atât de aproape, și totuși atât de departe. Înainte să intrăm și să trecem prin controlul de securitate, ne-am oprit pe scări și ne-am îmbrățișat. Soția mea mi-a strâns mâinile atât de tare, încât au început să tremure, și mi-a spus că nu mai ține de noi și că decizia le aparține altora. Amândoi știm că nu este tocmai adevărat.

Când îmi aud numele în difuzor, mă cuprinde o senzație de greață. Este rândul meu. Mă ridic de pe canapea și un paznic îmi deschide ușa. Face semn din cap, fără o urmă de expresivitate sau de emoție. Nu este locul potrivit pentru așa ceva.

Sala 2 este mai mare decât mă așteptam. Soția mea stă înghesuită în public. Arată obosită, sfârșită. Pe obraji are dăre de lacrimi.

În clipa următoare, o văd pe fiica mea.

E palidă și mai slabă decât îmi aminteam, părul îi atârnă în șuvițe încâlcite, și mă privește cu ochi goi. Îmi concentrez întreaga energie ca să mă împiedic să sar de la locul meu, s-o iau în brațe și să-i șoptesc că tati e aici și că nu-i va da drumul până nu se vor fi terminat toate astea.

Președintele Curții mă întâmpină și îmi face imediat o impresie pozitivă. Pare plin de viață și nu e lipsit de sensibilitate; e amabil, însă autoritar. Mă îndoiesc că membrii completului se vor împotrivi sentinței lui. În plus, știu că și el este tată.

Fiindcă sunt rudă apropiată cu acuzata, nu pot depune jurământ. Curtea trebuie să-mi asculte mărturia în lumina faptului că fiica mea este acuzată în acest caz, dar eu știu că persoana mea și, cu atât mai mult, profesia mea vor face ca tot ceea ce spun să fie credibil.

Președintele îi dă cuvântul avocatului, iar eu inspir adânc. Ce voi spune acum va afecta multe vieți, în anii ce vor urma. Ce voi spune acum poate fi decisiv.

Încă nu m-am hotărât ce voi spune.

TATĂL

*Cel care spune adevărul și face bine este mulțumit,
fiindcă primește ceea ce merită.*

CARTEA PROVERBELOR 12:13–14

Eram o familie normală. Aveam slujbe interesante, bine plătite, interacțiuni sociale extinse și ne petreceam timpul liber în mod activ, alocând spațiu și pentru mișcare, și pentru cultură. Vinerea, mâncam ceva până să înceapă *Idol*¹ și adormeam pe canapea, înainte să se acorde votul final. Sâmbăta, luam prânzul în oraș sau la un mall. Ne uitam la handbal sau mergeam la film, ne vedeam cu prieteni apropiați, la o sticlă de vin. Seara, adormeam unii lângă ceilalți. Ne petreceam duminicile la pădure sau în muzee, aveam îndelungi conversații telefonice cu părinții noștri sau lâncezeam pe canapea, fiecare cu un roman. Deseori, încheiam ziua de duminică în pat, înconjurați de hârtii, dosare și laptopuri, pregătindu-ne pentru următoarea săptămână de muncă.

În serile de luni, soția mea mergea la cursuri de yoga, iar joia, eu jucam floorball². Aveam ipotecă pe care trebuia să le plătim, ne sortam gunoiul, foloseam corect

¹ Concurs de talente difuzat de canalul suedez TV4, începând din 2004.

² Sport de echipă, cunoscut și drept „hochei pe parchet”, dezvoltat în Suedia în anii '70.

semnalizarea, nu depășeam viteza legală și întotdeauna returnam la timp cărțile împrumutate de la bibliotecă.

Anul acesta am avut o vacanță lungă, de la începutul lui iulie până la mijlocul lui august. După câteva veri frumoase în Italia, în ultimii ani ne-am hotărât să ne petrecem concediile de iarnă în străinătate, pentru ca verile să ne relaxăm acasă și să facem scurte excursii de-a lungul coastei, în vizită la rude și la prieteni. De data asta, am închiriat și o cabană pe Orust³.

Stella a lucrat la H&M aproape toată vara, strângând bani pentru o excursie lungă în Asia, în iarnă. Încă mai sper să poată pleca.

S-ar putea spune că Ulrika și cu mine ne-am descoperit reciproc vara asta. Desigur, sună stângaci, aproape ridicol; doar nu e posibil să te îndrăgostești din nou de soția ta după douăzeci de ani de căsătorie! A fost de parcă toți acești ani petrecuți cu copiii în casă ar fi fost doar o paranteză în povestea noastră de dragoste. Ca și cum exact asta așteptam — sau, cel puțin, așa pare.

Copiii sunt un job cu normă întreagă. Mai întâi, sunt bebeluși și aștepți să devină independenți, îngrijorându-te să nu se înece cu ceva ce și-au băgat în nas sau în gură, apoi vine vârsta grădiniței și îți faci probleme că nu vei fi prin preajmă și vor cădea de pe un leagăn sau că nu vor trece cu bine următoarea examinare medicală. Apoi, începe școala și te îngrijezi că nu vor ține pasul sau că nu-și vor face prieteni, și totul devine un vârtej de teme pentru acasă și călărie, handbal și petreceri în pijama.

La liceu, apar din ce în ce mai mulți prieteni, mai multe petreceri, dar și conflicte, discuții cu îndrumătorii și taxiuri blocate în trafic. Ne facem griji pentru alcool

³ Insulă în partea de vest a Suediei.

și droguri, că vor ajunge în anturajul greșit, în timp ce adolescența trece ca o telenovelă cu două sute de kilometri la oră. Apoi, dintr-odată, te trezești cu un adult care nu mai e copil și te gândești că ar fi cazul să încetezi cu grijile.

Vara asta am reușit să avem câteva lungi momente de răgaz, în care nu ne-am făcut griji pentru Stella. Viața de familie n-a mai fost niciodată atât de armonioasă. Apoi, totul s-a schimbat.

Într-o vineri, spre sfârșitul verii, Stella a împlinit nouăsprezece ani. Rezervasem o masă la restaurantul nostru favorit. Italia și gastronomia italiană ne plăcuseră întotdeauna, iar în cartier exista un local micuț, în Väster, care servea pizza și paste divine. Abia așteptam o seară liniștită, în familie.

— *Una tavola per tre*⁴, i-am spus chelneriței cu ochi de căprioară, care avea un piercing cu perlă în nas. Adam Sandell. Am făcut rezervare pentru ora opt.

A privit în jur, neliniștită.

— O clipă, a spus, dispărând în localul aglomerat.

Ulrika și Stella s-au întors spre mine, în timp ce chelnerița discuta aprins cu colegii ei, gesticulând și strâmbându-se.

S-a dovedit că persoana care îmi notase rezervarea scrisese joi în loc de vineri.

— Am crezut că veniți ieri, a spus chelnerița, scărpinându-și gâtul cu pixul. Dar se rezolvă. Lăsați-ne cinci minute.

Un alt grup a trecut pe lângă ea, în timp ce personalul aducea o altă masă în sală. Ulrika, Stella și cu mine am rămas în mijlocul restaurantului aglomerat și ne-am prefăcut că ignorăm privirile iritate care ne țintuiau din

⁴ „O masă pentru trei persoane” (lb. italiană în original).

toate colțurile. Aproape că-mi doream să spun ceva, să explic că nu noi greșiserăm, ci personalul.

Când masa noastră a fost gata, în sfârșit, m-am ascuns repede în spatele meniului.

— Îmi pare rău, a spus un bărbat cu barbă căruntă, care era, probabil, patronul. Firește că ne vom revanșa. Desertul este din partea casei.

— Nicio problemă, am spus. Suntem cu toții oameni.

Chelnerița ne-a luat comanda de băuturi.

— Un pahar de vin roșu? a zis Stella.

M-a privit întrebător, iar eu m-am întors spre Ulrika.

— Este o zi specială, a spus soția mea.

Am încuviințat.

— Un pahar de vin roșu pentru sărbătorită.

După ce am mâncat, Ulrika i-a întins Stellei o carte poștală cu design Josef Frank⁵.

— O hartă?

Am zâmbit cu subînțeles.

Am urmat-o pe Stella afară din restaurant și apoi după colț. În cursul după-amiezii, îi adusesem acolo cadoul.

— Dar, tată, v-am spus doar... E mult prea scumpă!

Și-a acoperit obrazii cu palmele, uimită.

Era o Vespa Piaggio roz. O căutasem online, cu o săptămână înainte, și evident că era scumpă, însă reușisem să o conving pe Ulrika să o cumpărăm.

Stella a clătinat din cap și a oftat.

— De ce nu mă ascultați, tati?

Am ridicat o mână și am zâmbit.

— E suficient un „mulțumesc“.

Știam că Stella își dorea să primească bani, însă mi se părea atât de anost să-i oferim asta. În schimb, cu Vespa

⁵ Arhitect suedez de origine austriacă, promotor al modernismului.

putea ajunge cu ușurință în oraș, la serviciu, sau acasă la prieteni. În Italia, toți tinerii aveau câte o Vespa.

Stella ne-a îmbrățișat și ne-a mulțumit de câteva ori, înainte să intrăm înapoi în restaurant, însă, cumva, m-am simțit dezamăgit.

Chelnerița ne-a adus tiramisu din partea casei, dar ne-am dat seama că nu mai puteam înghiți nici măcar o îmbucătură. Totuși, am mâncat.

La cafea, eu am băut *limoncello*.

— Trebuie să plec, a spus Stella și a sărit de pe scaun.

— Deja?

M-am uitat la ceas. Era nouă și jumătate.

Stella a strâns din buze și a continuat să se fâșâie pe scaun.

— Mai stau doar puțin, a spus. Cam zece minute.

— Dar e ziua ta, am protestat. Doar nu deschideți decât la zece mâine, nu?

Stella a oftat.

— Nu merg mâine la lucru.

Nu se ducea la serviciu? Dar muncea în fiecare sâmbătă! Așa ajunsese om de bază la H&M: începuse să lucreze în fiecare sâmbătă, apoi peste vară și, în cele din urmă, cu program normal.

— M-a durut capul toată după-amiaza, a șoptit. Migrenă.

— Ai anunțat că ești bolnavă?

Stella a încuviințat. Nu era cu adevărat o problemă, mi-a dat de înțeles. O altă fată acceptase cu ușurință să-și țină locul.

— Dar nu așa te-am crescut, am spus eu, când Stella s-a ridicat, luându-și haina de pe spătarul scaunului.

— Adam, a zis Ulrika.

— De ce se grăbește?

Stella a ridicat din umeri.

— Mă văd cu Amina.

Am dat din cap și mi-am înghițit nemulțumirea. Așa erau tinerii de nouăsprezece ani.

Stella a îmbrățișat-o îndelung pe Ulrika. Până să apuc să mă ridic, Stella m-a înconjurat cu brațele, iar îmbrățișarea noastră a fost stângace și rigidă.

— Și Vespa? am întrebat.

Stella a privit-o pe Ulrika.

— O ducem noi acasă, i-a promis soția mea.

După ce Stella a dispărut pe ușă, Ulrika s-a șters încet la gură cu un șervet și mi-a zâmbit.

— Nouăsprezece ani, a spus ea. Gândește-te cât de repede au trecut.

Când am ajuns acasă în seara aceea, Ulrika și cu mine eram extenuați. Ne-am așezat pe câte un colț de canapea și am citit, în timp ce pe fundal cânta Cohen.

— Eu tot cred că ar fi putut să ne arate puțină apreciere, am spus. Cu atât mai mult după incidentul cu mașina.

„Incidentul cu mașina“ — căpătase deja un nume.

Ulrika a mormăit, dezinteresată, fără ca măcar să ridice ochii din carte. Afară, vântul se întetise și făcea pereții să trosnească. Erau ultimele suspine ale verii, fiindcă august se terminase, însă pentru mine nu conta. Toamna îmi plăcuse dintotdeauna și îmi dădea senzația unui nou început, ca atunci când te îndrăgostești.

Când am lăsat cartea deoparte, ceva mai târziu, Ulrika adormise deja. I-am ridicat capul și i-am vârat o pernă sub el. S-a zvârcolit neliniștită în somn și m-am gândit să o trezesc, însă m-am întors la lectura mea. Nu a durat mult până când literele s-au încețoșat și gândurile au început

să rățăcească. Am adormit și eu, cu o greutate în piept, din cauza rupturii care apăruse între mine și Stella, între cei care fuseserăm cândva și cei care eram acum, între imaginea pe care o aveam despre noi și realitate.

Când m-am trezit, Stella stătea în mijlocul camerei. Se legăna pe picioare, iar lumina blândă a lunii pătrundea prin fereastră și îi mângâia capul și umerii.

Ulrika se trezise și ea și se freca la ochi. De îndată, camera s-a umplut de suspine.

M-am ridicat.

— Ce s-a întâmplat?

Stella a clătinat din cap. Avea lacrimi pe obraji. Ulrika a strâns-o în brațe, iar când mi s-au obișnuit ochii cu întunericul, am văzut că Stella tremura.

— Nimic.

Apoi a ieșit din cameră împreună cu mama ei, iar eu am rămas cu o senzație neplăcută de pustietate.

Eram o familie cât se poate de normală, iar apoi totul s-a schimbat.

Durează să-ți construiești o viață, însă e de ajuns o clipă ca să o distrugi. Durează ani, chiar decenii, poate o viață să devii cine ești. Căile sunt aproape mereu întortocheate și cred că există un motiv pentru care viața se construiește din *trial and error*. Ne formăm prin încercările noastre.

Mi se pare dificil de înțeles ce s-a întâmplat cu familia noastră în această toamnă. Știu că nu toate întrebările au răspunsuri și că există un plan mai presus de noi, însă în ultimele săptămâni nimic n-a avut sens. Și nu pot explica lucrul ăsta nici mie și nici altora.

Poate că așa e pentru toată lumea, însă eu îmi imaginez că, preot fiind, mi se cere mult mai des să îmi justific părerile decât altora. În general, oamenii nu au deloc probleme în a-mi pune la îndoială viziunea asupra vieții. Se întrebă dacă eu chiar cred în Adam și Eva sau în Imaculata Concepție, că Iisus a mers pe apă și a dat viață morților.

La începutul vieții mele creștinești, rareori intram în defensivă și puneam la îndoială viziunea celui care mă

contesta, în timpul discuțiilor. Se întâmpla să argumentez că știința este doar o altă religie, la fel ca altele. Și, firește, aveam multe dubii, iar din când în când mi se zdruncina credința. Acum însă, am încredere în convingerile mele. Am primit binecuvântarea lui Dumnezeu și I-am lăsat chipul să se întoarcă spre mine. Dumnezeu este iubire. Dumnezeu este dorință și speranță. Dumnezeu este refugiul meu și alinarea mea.

De obicei, mă declar credincios, nu cunoscător. Dacă începi să crezi că *știi*, fii precaut. Mă gândesc la viață ca la un proces constant de învățare.

La fel ca mulți alții, mă consider și eu un om bun. Știu că sună arogant, autosuficient și superior, însă nu am această intenție. Am o sumedenie de defecte și am comis nenumărate greșeli. Sunt perfect conștient de asta și primul care le mărturisește. Ce vreau să spun este că acționez mereu cu cele mai bune intenții, din iubire și considerație. Am vrut mereu să fac ce e corect.

Săptămâna care a urmat după aniversarea Stellei nu s-a deosebit de celelalte. Sâmbătă, eu și Ulrika ne-am dus să vizităm niște prieteni buni, în Gunnesbo. Am profitat de ocazie ca să întreb, cu grijă, ce se întâmplase cu o seară înainte, însă Ulrika m-a asigurat că nu exista niciun pericol pentru Stella, ci erau probleme cu un băiat, genul de situație prin care trecea, în mod obișnuit, orice fată. Nu era cazul să-mi fac griji.

Duminică, am vorbit la telefon cu părinții mei. Când s-a ajuns la Stella, le-am spus că lipsea cam mult de-acasă, iar mama mi-a amintit că și eu fusesem tânăr. E foarte ușor să pierzi lucrurile astea din vedere.

Luni, am avut o înmormântare dimineața și un botez după-amiaza. Am o profesie ciudată, în care viața și

moartea își strâng mâinile la intrare. Seara, Ulrika s-a dus la yoga, iar Stella s-a încuiat în camera ei.

Miercuri, am oficiat o cununie superbă, două persoane mai în vârstă din congregație, care se cunoscuseră în timp ce își jeleau partenerii anteriori. A fost un moment care mi-a mers la suflet.

Joi, mi-am sicut piciorul. Vechiul meu amic de handbal, Anders, acum pompier și tatăl a patru băieți, m-a călcat din greșală în timpul unei lupte strânse. În ciuda acestui amănunt, am reușit să pasez.

După ce am mers cu bicicleta la muncă, vineri dimineața, am obosit. După prânz, am îngropat un bărbat care murise la patruzeci și doi de ani. Cancer, firește. Nu reușesc să mă obișnuiesc cu ideea că oamenii mai tineri decât mine mor și ei. Fiica lui îi scrisese o poezie de rămas-bun, dar n-a reușit să o recite până la capăt, fiindcă plângea. N-am putut să mă abțin și m-am gândit la Stella.

Vineri seară m-am simțit neobișnuit de obosit, după o săptămână lungă. Am privit pe fereastră cum dispăreau la orizont ultimele rămășițe ale lui august. Spectacolul solemn al toamnei bătea la ușă. Ultimele rotocoale de fum de la grătare se înălțau peste acoperișuri, ca niște semnale, iar pernuțele fuseseră luate de pe mobilierul de exterior.

În sfârșit, am scăpat de gulerul preoțesc. Mi-am trecut mâna peste gâtul transpirat. Când m-am sprijinit de pervaz, am lovit o fotografie de familie, care a căzut pe podea.

Sticla se crăpase, dar am privit imaginea. Era veche de cel puțin zece ani. Aveam un ten mult mai proaspăt și o luminiță jucăușă în priviri. Îmi amintesc că râdeam,

chiar înainte ca fotograful să ne surprindă. Ulrika zâmbea larg, iar în fața noastră se afla Stella, cu obrajii îmbujorați, părul prins în codițe împletite și un tricou cu Mickey Mouse. Am rămas la fereastră o vreme, privind fotografia, iar amintirile mi s-au adunat ca un nod în gât.

După ce am făcut duș, am pregătit niște mușchi de porc cu chorizo. Ulrika își cumpărase cercei noi, niște pene micuțe de argint, și am împărțit o sticlă de vin din Africa de Sud. Am încheiat seara cu grisine sărate și o rundă de Trivial Pursuit⁶.

— Știi unde e Stella? am întrebat, în timp ce mă dezbrăcam în dormitor.

Ulrika se vârâse deja sub pătură.

— Trebuia să se vadă cu Amina. Nu sunt sigură că vine acasă.

Ultima frază a sunat ca un detaliu minor, deși Ulrika știe bine ce părere am când aud că fiica noastră *s-ar putea* să ajungă acasă.

M-am uitat la ceas. Era unsprezece și un sfert.

— O să vină acasă când vrea, a spus Ulrika.

M-am uitat lung la ea. Uneori, cred că face afirmații doar ca să mă provoace.

— Îi trimit un mesaj, am spus.

I-am scris Stellei și am întrebat dacă urma să doarmă acasă. Evident că nu am primit niciun răspuns.

Oftând din greu, m-am urcat în pat. Ulrika s-a rostogolit lângă mine și mi-a pus o mână pe șold. M-a sărutat pe gât, în timp ce eu mă uitam la tavan.

Știam că n-ar trebui să mă îngrijorez. Când eram mai tânăr, n-am fost niciodată genul agitat. Anxietatea a apărut când am devenit tată, și părea să crească de la an la an.

⁶ Joc de societate foarte popular, cu întrebări de cultură generală.

Cu o fiică de nouăsprezece ani, ai două opțiuni: fie ești stresat în mod constant, fie îți asumi toate riscurile la care pare să-i placă să se expună. E vorba de autoconservare.

La scurtă vreme, Ulrika adormise pe brațul meu. Simțeam pe obraz respirația ei fierbinte. Din când în când, se cutremura — spasme rapide, electrice, însă imediat somnul o cuprindea iarăși.

Mă chinuiam să adorm, dar mintea îmi era plină de gânduri. Oboseala se transformase într-o stare de activitate cerebrală febrilă. M-am gândit la toate visurile pe care le avusesem peste ani și la cum unele se schimbaseră, iar altele nu ajunseseră încă să se împlinească. M-am gândit și la visurile Stellei și a trebuit să recunosc, cu oarecare stânjenală, că nu știam ce își dorea fiica mea de la viață. Afirma cu încăpățănare că nu știa nici ea. Fără planuri, fără structură. Atât de diferită de mine. Când am terminat liceul, aveam o imagine foarte clară asupra felului în care urma să îmi construiesc viața.

Știam că nu o pot influența pe Stella. Avea nouăsprezece ani și făcea propriile alegeri. Ulrika spusese, cândva, că iubirea înseamnă să-i permiți persoanei iubite să-și ia zborul, însă, adesea, simțeam că Stella bătea din aripi fără să se ridice. Îmi imaginasem altceva pentru ea.

Indiferent cât de obosit eram, nu puteam să adorm. M-am rostogolit pe o parte și m-am uitat la telefon. Aveam un mesaj de la Stella.

Sunt în drum spre casă.

Era două și cinci minute când am auzit cheia în ușă. Ulrika era întoarsă cu spatele la mine; migrase spre partea cealaltă de pat. La parter, Stella tropăia de colo-colo. Am

auzit apa curgând în baie, apoi pași iuți în spălător și din nou apa. Mi s-a părut că totul durează o eternitate.

Într-un târziu, pașii ei au scârțâit pe scări. Ulrika a tresărit. M-am aplecat să mă uit la ea, dar părea încă adormită.

M-au cuprins sentimente amestecate. Pe de o parte, eram nervos fiindcă Stella mă supăraseră. Pe de altă parte, eram ușurat că ajunsese, în sfârșit, acasă.

M-am ridicat din pat și am deschis ușa exact când trecea Stella, doar în lenjerie și părul ud răsucit la ceafă. Spatele ei a lucit ușor, în penumbră, când a deschis ușa camerei sale.

— Stella? am spus.

Fără să răspundă, a trântit repede ușa și a încuiat-o.

— Noapte bună, am auzit de partea cealaltă a ușii.

— Somn ușor, am șoptit.

Fata mea era acasă.